

zích jazyků. V rámci dalšího vzdělávání učitelů by alespoň některé součásti mohly poskytnout hlubší vhled do efektivních forem práce se slovní zásobou. Kniha se může stát také aktuálním podnětem pro další diskusi k dané problematice v odborných kruzích.

E. UHROVÁ

* V. Janfková: Osvojování cizojazyčné slovní zásoby. (Pedagogická, psychologická, lingvistická a didaktická východiska na příkladu němčiny jako cizího jazyka.) MU v Brně, Brno 2005

Andrea Baršová a Pavel Barša: Přistěhovalectví a liberální stát*

Publikace je zaměřena na aktuální celoevropský problém, dotýkající se však ve značné míře i České republiky. Kontext s naší republikou je zvýrazněn už v podtitulu práce: Imigrační a integrační politiky v USA, západní Evropě a Česku.

Práce je rozčleněna do pěti tematických částí. I. kapitola Analytická východiska je věnována teoretickým problémům migrace v širších teoretických souvislostech, problematice národní identity a jejím modelům, souvislostem asimilace a multikulturalismu. Ve II. (a nej- rozsáhlejší) kapitole autoři analyzují problematiku migrace v USA a Evropě a výstižně ji nazývají Nový a starý svět. Zkoumají souvislosti a sociální příčiny migračních vln v určitých historických obdobích, vedle USA se ve „starém“ světě zaměřují na evropské velmoci – Francii, Velkou Británii a Německo. III. kapitola je zaměřena na aktuální situaci migrační politiky v Evropské unii, na genezi této politiky v návaznosti na vlastní vývoj evropské integrace. IV. kapitola nazvaná Současné trendy a výzvy si všímá sblížování přistěhovaleckých politik v Evropě a Americe, otázek multikulturalismu a integrace přistěhovačů do cílových zemí. Velmi aktuální je také pozornost, kterou autoři soustředili na islám v Evropě, na jeho tři základní směry. Zdůrazňují skutečnost, že většina z 13 milionů přistěhovačů z muslimských zemí nečiní větší

novému okolí svým náboženstvím žádný problém. Nicméně nelze podcenit menšinu muslimských přistěhovačů orientovaných na rigidní podobu islámu. V kapitola Česko, jak již název napovídá, zkoumá problémy migrace u nás. Autoři zde zkoumají migrační problémy v jednotlivých historických etapách a zdůrazňují skutečnost, že imigrační zemí jsme se stali po roce 1989. V Dodatcích jsou vysvětleny další teoretické problémy související s migrací.

Lze říci, že práce podává komplexně a výstižně problematiku migrace jak v jednotlivých částech světa a u nás, tak i v jednotlivých historických obdobích. Poskytuje celostní a vyčerpávající pohled na otázky migrace, které stále více nabývají na aktuálnosti, na otázky možných forem začleňování migrantů do nových zemí a na multikulturalismus.

Touto přínosnou publikací se podařilo zaplnit další bílé místo v naší společenskovední literatuře, neboť otázky migrace, zvláště přistěhovalectví, nepatřily dosud mezi vyhledávaná témata společenskovedního bádání.

J. NOLČ

* Andrea Baršová a Pavel Barša: Přistěhovalectví a liberální stát. (Imigrační a integrační politika v USA, západní Evropě a Česku), Masarykova univerzita, Brno 2005, 308 s.

Bedřich Ladislav: Fotbal – rituální hra moderní doby*

Na poli odborných publikací o sportu dnes snad nenajdeme žádnou, která by reagovala na skutečně aktuální problém a zároveň již v titulu tento problém případněji pojmenovala. Odborný asistent Fakulty sportovních studií MU Ladislav Bedřich tak vydáním své obsahově, formátově a graficky mimořádné monografie skutečně nemohl přesněji vystihnout – nejen ve světě posledního světového mistrovství tohoto globálně nejjpopulárnějšího kolektivního sportu moderní doby – hlavní leitmotiv soudobého fotbalu: rituál. Jeho jednotlivé aspekty jsou logicky popisovány cestou ilustrací fotbalové historie, vývoje v moderní době, výkla-

dem jeho herní systematizace, nástinem tréninkových metod, deskripcí sportovního marketingu a prizmatem jeho stinných stránek.

Fotbal jako významný a nesporně symptomatický sociálně-kulturní fenomén současnosti je významnou součástí světa sportu. Bedřich pak správně pojímá sport širokým vymezením jako institucionalizovanou fyzickou aktivitu různě motivovanou zábavou, fyzickou kondicí, zdravím, výkonem, vítězstvím či odměnou. Sportovní hra je pak soutěživá činnost dvou soupeřů v jednotném prostoru a čase, kdy kritérium institucionálně schválených pravidel poměřuje prokázání převahy jednoho ze soupeřů cestou lepšího ovládnání společného předmětu.

Velice materiálově a faktograficky bohatá část popisující historii fotbalu je rámována časově posloupnou linií „od starobylé míčové hry k modernímu fotbalu“, od jeho počátků v Číně, od postupného vývoje v antickém světě, Tichomoří, v kultuře Inků až po viktoriánskou Anglii, kde základními buňkami sportovní činnosti byly kluby. Zde lze připomenout, že první světový fotbalový šampionát se konal v roce 1930 v Uruguayi. Fotbalová historie je pak dále detailně zkoumána jednak z pohledu jednotlivých kontinentů a dále zorným úhlem asociací, osobností a soutěží.

Moderní fotbal – téma druhé části – vychází ze skutečnosti, že jeho vývojové trendy vyjadřují podstatné, kvalitativní změny vývoje hry, které se projevují jako důsledek koncepce a plánování dlouhodobé přípravy. Z tohoto pohledu aktualizace vývojových trendů zdůrazňuje v kontextu orientace na výsledek následující prvky herní strategie: rychlý protiútok, individuální výkon, řešení standardních situací, pressing, postupný útok, taktickou flexibilitu, technické mistrovství a kreativitu. Přitom nezbytnou součástí záruky úspěchu je kreativní trenér. Systematizace herního systému fotbalu pak jako další téma práce pojednává o jeho taktických, technických, kondičních a psychologických aspektech. Zajímavým způsobem je dále popsán sportovní – herní výkon jako projev specializovaných schopností sportovce v uvědomělé činnosti zaměřené na řešení pohybového úkolu, jako výslednice trénovanosti, sportovního tréninku, talentu, životních podmínek a vrozených dispozic. Přítomí i ve fotbalu je sportovní výkon komplexně modelová

ván somatickými, kondičními, technickými, taktickými, psychologickými a osobnostními aspekty. Navazující téma trénink a fotbal názorně prezentuje základní kategorie z teorie sportovního tréninku, když centrální kategorie trénovanost je vymezena souhrnným stavem připravenosti hráče, charakterizující aktuální míru jeho přizpůsobení se požadavkům hry. Tedy množina fotbalových dovedností, pohybových schopností, taktických vědomostí a dovedností, psychologických vlastností a jevů. Přitom je známo, že trénovanost vzniká, rozvíjí se a udržuje výhradně soustavným, dlouhodobým a přiměřeným tréninkem. Autor v kontextu komplexnost přístupu k problematice seznamuje čtenáře i se specifiky sportovní přípravy dětí a mládeže.

Víme, že sport je stále více provázán a závislý na světě byznysu. Bedřich tak v předposlední části své mnohavrstevné publikace uvádí čtenáře do problematiky sportovního marketingu, sponzoring vymezuje jako nástroj reklamy ve sportu, merchandising jako ziskově neutrální a prodejně podporované výrobky a licence jako ziskově orientované využití popularity.

Čtenářsky nejpřitažlivější – a žel bohu zřejmě i neaktuálnější – část monografie tvoří závěrečné téma „fotbalové stíny“, když je známo, že profesionální fotbal se stal významným ekonomickým faktorem a skutečným „rituálem moderní doby“. Autor seznamuje na četných případech s fenomény fotbalového chuligánství, korupce a dopingů, které – nikoli pouze na půdě vrcholového fotbalu – tvoří zjevně dále neudržitelnou stránku dnešního sportu. Prizmatem těchto palčivých problémů je pak zdůrazněn imperativ sportovní, respektive fotbalové etiky, který je zakotven v etickém kodexu vrcholových fotbalových grémií a který cílí k zásadě podpory fotbalu jako hry plně vážně a obratnosti a přitom hry bezpečné a důstojné.

Mnohastranný pohled našeho předního sportovního teoretika na svět fotbalu přináší překvapující sumu bohatých informací z arény sportu a přispívá tak k lepšímu pochopení světa kolem nás, jehož jsme – stejně jako fotbal – nedílnou součástí. Činí tak čtivě, vysoce informativně a se znalostí věci.

A. SEKOT

* Brno: Masarykova univerzita, 2006, 195 s.